

Bijzondere vondsten 1991

J.W. Bielen, P.F. Stolwijk & O.G. Zijlstra

- Slanke vrouwenmantel (*Alchemilla gracilis*): Haagsche Bosch, gem. Enschede (29.51). Rode Lijst. **Eerste vondst FWT**.
Deze soort is in Nederland voor het eerst gevonden bij Oldenzaal in 1904 (Atlas). Zij komt normaal aan bermen en slootkanten voor. De standplaats van de nieuwe vondst is afwijkend, namelijk op een beschaduwde plek aan een bospad.
- Amsinckia (*Amsinckia menziesii*): Nijverdal (28.33); De Lutte, aan viaduct nieuwe snelweg (29.42). **Eerste vondst FWT**, mogelijk eerste vondsten in Twente.
Deze Ruwbladige, die oorspronkelijk uit Noord-Amerika stamt, is sinds enige tientallen jaren op sommige plaatsen in Nederland ingeburgerd, en lijkt zich nu uit te breiden.
- Fijne kervel (*Anthriscus caucalis*): Vriezenveen, ruderaal terrein (28.25). **Eerste vondst in Twente na 1950** (Atlas).
De opgave van deze soort, die voornamelijk in de duinen voorkomt, is van 1990; maar pas dit jaar kon de juistheid van de determinatie aangetoond worden aan de hand van herbariummateriaal. De vindster kent de vindplaats al een jaar of tien.
- Grote leeuweklauw (*Aphanes arvensis*): bij Weerselo, in grasland op leem (28.38). Rode Lijst. **Eerste bevestigde vondst in Twente**.
De Kleine leeuweklauw (*Aphanes inexpectata*), die in Twente niet zeldzaam is, werd vroeger niet van deze onderscheiden, zodat oudere opgaven voor Twente van de Grote leeuweklauw meestal (of altijd) betrekking hadden op de Kleine leeuweklauw (Atlas).
- Draadzegge (*Carex lasiocarpa*): Herikervlier, aan watergang (34.13).
Terugggevonden op dezelfde plaats waar de soort al van 1984 bekend was. Zij kwam vroeger op meer plaatsen in Twente voor (Atlas).
- Esdoornganzevoet (*Chenopodium hybridum*): Enschede (34.18). Rode Lijst. **Nieuw voor Twente**.
Op het terrein in de binnenstad van Enschede, waar deze soort is gevonden, stonden ook Bilzekruid (*Hyoscyamus niger*), Alsemambrosia (*Ambrosia artemisiifolia*), Bonte wikke (*Vicia villosa*). Het terrein wordt nu bebouwd.
- Wilde cichorei (*Cichorium intybus*): Enschede, havengebied (34.17). **Nieuw voor Twente**, adventief.
Eerdere meldingen van deze soort, die in het rivierengebied thuis hoort, hadden steeds betrekking op verwilderde Andijvie (*Cichorium endivia*).

- Ruige anjer (*Dianthus armeria*): bij Goor, aan het Twentekanaal (34.14). Rode Lijst.
Deze soort was voor Twente tot nu toe alleen bekend van de zijtak Twentekanaal ter hoogte van Bornerbroek.
- Slanke waterbies (*Eleocharis palustris* subsp. *uniglumis*): aan het Grasbroek, bij Bornerbroek (28.55). **Eerste vondst FWT.**
Het kaartje in de Atlas van de Nederlandse Flora geeft de gezamenlijke verspreiding van de beide ondersoorten van de Gewone waterbies (*Eleocharis palustris* s.l.) weer. Daardoor weten we niet of de Slanke waterbies uit Twente al bekend was.
- Bermooievaarsbek (*Geranium pyrenaicum*): bij Hengelo (34.17). Tweede vondst in Twente.
Zie [Nieuwsbrief 5](#) voor de eerste vondst.
- Bilzekruid (*Hyoscyamus niger*): Enschede (34.18). Rode Lijst. Tweede vondst FWT.
Zie onder Esdoornganzevoet.
- Canadees hertshooi (*Hypericum canadense*): Harbrinkhoek (28.36). Rode Lijst.
Nog steeds aanwezig op de bekende vindplaats.
- Stekelzaad (*Lappula squarrosa*): Vliegbasis Twente (28.58). Tweede vondst FWT.
Een adventief, die vooral in de duinen voorkomt.
- Boslathyrus (*Lathyrus sylvestris*)
Bij Hengelo (28.56). Rode Lijst.
Hier ook Welriekende agrimonie (*Agrimonia procera*). De vindplaats is al langer bekend bij de KNNV Hengelo.
- Gestreepte leeuwebek (*Linaria repens*): Nijverdal (28.32). Derde vindplaats Twente.
- Kattedoorn (*Ononis repens* subsp. *spinosa*): Aan de Vecht bij De Haandrik (22.25); aan de Regge (28.12); aan de Dinkel bij Losser (35.12).
Totaal zijn ons nu weer 4 plekken bekend van deze sterk achteruitgegane soort.
- Ruige weegbree (*Plantago media*): bij Hengelo (34.17).
Van dit atlasblok al bekend (Atlas), maar eerste vondst FWT. Enige recente vindplaats in Twente.
- Spits fonteinkruid (*Potamogeton acutifolius*): bij Hengelo, in een geschoonde sloot. (34.17).
De tweede recente vindplaats in Twente.

- Plat fonteinkruid (*Potamogeton compressus*): bij De Krim (22.25 en 22.24). In dit gebied nieuw; vroeger in Noord-Twente aangetroffen (Atlas).
- Puntig fonteinkruid (*Potamogeton mucronatus*): bij Hellendoorn (28.22).
Nieuw voor de FWT.
Slootje bij de Regge. Er is slechts één andere vondst uit Twente bekend (Atlas).
- Liggende ganzerik (*Potentilla supina*): bij Goor, terrein aan het Twentekanaal (34.14). **Eerste vondst in Twente.**
De soort komt voor aan de oevers van de grote rivieren, op slikkige, 's winters overstroomde plaatsen. Elders adventief.
- Fijne waterranonkel (*Ranunculus aquatilis*): Saasveld, vijver pastorietauin (28.47), bij Bornerbroek, slootje (28.55). Mogelijk eerste vondsten in Twente. De Atlas geeft een gecombineerd kaartje van deze soort en de in Twente tamelijk algemene Grote waterranonkel (*Ranunculus peltatus*).
- Oostenrijkse kers (*Rorippa austriaca*): bij Hengelo (34.17). Derde vondst in Twente.
- Oostenrijkse kers x Akkerkers (*Rorippa x armoracioides*): bij Hengelo (34.17). Tweede vondst van deze bastaard.
Op deze vindplaats zijn beide oudersoorten in de directe omgeving te vinden.
- Klein kruiskruid var. *hybernica* (*Senecio vulgaris* var. *hybernica*): Enschede (34.18).
De straalbloemvorm van Klein kruiskruid.
- Spiesraket (*Sisymbrium loeselii*): bij Hengelo, aan Twentekanaal (34.17). Derde vondst in Twente.
In Hengelo evenals in het havengebied van Enschede is de soort volledig ingeburgerd.
- Oosterse raket (*Sisymbrium orientale*): bij Hengelo, aan Twentekanaal (34.17).
Ook deze raket is hier, net als in Enschede, in het havengebied ingeburgerd.
- Moerasmelkdistel (*Sonchus palustris*): Grasbroek, bij Bornerbroek (28.55).
Ruigte aan een zandplas. De soort rukt vanaf de Gelderse IJssel op via het Twentekanaal (Lochem, Markelo). Zie Gorteria 17:6, pp.138-148.
- Zilte schijnspurrie (*Spergularia salina*): Delden (28.56). Tweede vondst in Twente.
Een soort van de kust die behoort tot de planten ('bermhalofyten') die zich in de laatste tijd in het binnenland hebben gevestigd aan gepekelde wegen, net als Hertshoornweegbree (*Plantago coronopus*), Engels gras (*Armeria maritima*), Deens lepelblad (*Cochlearia danica*) en Stomp kweldergras (*Puccinellia distans* subsp. *distans*).

- Wilde tijm (*Thymus serpyllum*): bij Nijverdal (28.42 en 28.32). Rode Lijst.
Aan bospad. De FWT kent deze soort van een bospad in de Borkeld en aan de Vecht.
- Blauwe x Rode bosbes (*Vaccinium x intermedium*): bij Albergen, berm Kanaal Almelo-Nordhorn (28.36). **Eerste vondst FWT.**
Zie elders in deze Nieuwsbrief.
- Vreemde ereprijs (*Veronica peregrina*): bij Nijverdal (28.22). Tweede vondst in Twente.

Met hartelijke dank aan Wout Holverda (Rijksherbarium, Leiden) voor de door hem verrichte determinaties.
